

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca, 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legelőbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Értesítés és előfizetési felhívás.

Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai? VI — K. A.

A taraczk kiirtása. Sz. Szakáts Péter.

A szőlővesszők és oltványok elvermelése.

A baromfiak téli tartása.

Figyelemre méltó tojáskonzerválási mód.

Irodalom.

Gazdák zsebnaptára. — Borászati naptár. — Köztelek zsebnaptár. Köztelek évkönyve — Közhasznú erdélyi képes naptár. — Földmívelők naptára.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egyleg igazgató választmányának december 20-án tartott ülése.

Vegyések.

Gyászír. (Idős Isonezi gróf Bánffy Miklós.) — Földbirtokosok figyelme. — Mezőgazdasági mozgalmak.

— A föld árának hanyatlása Magyarországon. —

A mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók ülése.

— Magyarország borszüksége. — Gyümölcsfacsemeték. — Független Ujság.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Értesítés és előfizetési felhívás.

Az erdélyi gazdasági egylettel az „Erdélyi Gazda” jelenlegi kiadójának négy éven át fennállott szerződéses viszonya, a lap kiadására nézve, a folyó 1894. év végével megszűnik. Megszűnik ezzel a lapnak hetenként való megjelenése is, hanem ez folyóirattá átalakítva a jövő 1895. évtől kezdve havonta egyszer fog megjelenni.

Ujabb kiváló szakérők közreműködésével az eddiginél még értékesebb beltartalommal fog birni, miért már előre is figyelmébe és pártolásába ajánljuk olvasóinknak.

Előfizetési ára egész évre 2 frt (4 korona) leendő, mely összeg — leghelyesebben postautalvánnyal — az „Erdélyi gazdasági egylet pénztára: (Kisegítő pénztár.) — Kolozsvár”, küldendő be.

Az „Erdélyi Gazda”

kiadóhivatala.

Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai?

VI

A sejtburkon átvonuló finom protoplazma-összeköttetések csak erős mikroszkopi nagyítások segítségével láthatók; az első időben, míg a kellő módszereket kitalálták, vizsgálatuk sok kitarást és ügyességet igényelt. Hazánkban csak a kolozsvári egyetem növénytani intézetében végzett évek előtt, egy már akkor szép reményekre jogosító fiatal assistens, dr. Istvánfi Gyula, most a Nemzeti Múzeum növénytani osztályának főnöke. Budapesten, erre vonatkozó behatóbb vizsgálatokat ő hosszabb ideig foglalkozott ezzel a nagyhorderejű kérdéssel, a melynek tisztázása körül neki is nem csekély érdemei vannak.

A vastagodott sejtburkokkal ellátott sejtek némelyikének sejtburkán, melyen, a mikroszkop alatt, gyakran a rétegek, a melyekből ez a sejtburkok áll, szépen szembe ötlenek, nagyobb porusok vagy csatornák vonulnak át, melyek olyformán vannak a szomszéd sejteken elhelyezve, hogy egymással összetalálkoznak és így a szomszéd sejtek czélszerű és eléggé terjedelmes rendszere áll elé, melyen át az anyagforgalom könnyen bonyolodhatik le. Más esetekben megint a szomszéd sejtfalak nem tűnnek egészen el, hanem a vastagabb sejtthártya némely helyein a fal nagyon vékony lesz. Az ilyen falrészecskéket *pettyek*-nek nevezik, a sejtthártyában levő ürt pedig, melyet ezek a vékony hárttyák a sejt határán bevonnak pettyesatornának. A pettyek majdnem körkörösök, néha pedig „rézs”-alakúak. A fenyőfák nagy sejtjeiben a pettyesatorna befelé megszűkül, úgy hogy a mikroszkopium alatt a belső szűkebb nyílás egy pettynek látszik, melyet a külső körülvesz, az egész úgy néz ki, mintha egy nagyobb pontot egy kör venne körül, ilyen pettyeket *pitvaros pettyek*-nek neveznek. Ha ezt a pitvaros pettyet hosszban átmetszve gondoljuk magunknak, akkor az kb. úgy néz ki, mintha egy tölesért hosszban ketté metszettünk volna.

A most említett vastagodott sejtburkok az u. n. *rétegzést* mutatják. Más esetekben az u. n. *sávokat* mutatkozik, így rézs-sávok jöhetnek a sejtfalakon elő, melyek esetleg keresztveződhetnek.

Mind a rétegzés, mind a sávokat azért vehető ki a mikroszkopium alatt, mert a sejtburkokban vizsgálat és vizsgálgató rétegek váltakoznak. Ezek a vastagodások úgy jönnek létre, hogy a protoplazmából egyes micellumok a sejtthártyára rakatnak. Ha azok csak a sejtthártyához rakatnak, akkor azt mondják, hogy a sejtthártya (illetőleg a megfelelő növényi szerv) *appozíció* által nő, ellenben ha a micellumok más micellumok közé rakódnak, akkor azt

mondják, hogy *intuszszuszcepczió* által való növés áll elé. A sejtthártya a legtöbb esetben intuszszuszcepczió által nő.

Miután a sejtburkok ily sok alaki változáson esik át, nyilván való, hogy az lényeges természet- és vegytani változásokat is szenved.

Szembeötlő, hogy annak a leves meghámozott almának a könnyen megrágható szeletei más sejttekből állanak, mint egy darabka fenyőfái, a mely véletlenül szintén fogaink közé jön, ha például egy véreshurka vagy egy „májas” egyik vagy másik végét vesszük ki magunknak a tából. Azt is elképzelhetjük magának mindenki, hogy a paradugóban megint más sejtek vannak, és hogy a megfőtt lenmag vagy birsalma nyálkás vagy kocsonyás anyagának a sejtthártyái más eredetűek voltak. Mind ezek a különféle tulajdonságok a legtöbb esetben a sejt-fal vegy- és természetani megváltozása által okozatnak. Tehát a sejtthártyák, az elfásodásnak, az elparásodásnak, az elnyálkásodásnak és az elkovásodásnak (esetleg elmeszesedésnek) lehetnek alávetve, mi az által áll elé, hogy vagy egy zsirnemű anyag a suberin (paraanyag), vagy egy eddig még pontosan meg nem határozott anyag, a melynek összetételénél igen valószínűen Vanillin és Coniferin közreműködnek a lignin (faanyag), vagy kovasav (vagy mi ritkább szén-savas) van a sejt-falba bele rakódva. Az, hogy a sejtthártya csak celluloseból állana, a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hanem pl. a fentemlített almasejtek sejt-beleiben pektinanyagok nem kis szerepet játszanak. A növénynyál az által különbözik a normális cellulosetól, hogy csak megszáradva szilárd, de ha víz jut hozzá, akkor kocsonyás lesz, sőt egészen is szét folyik; de ilyen nyál betegség eredménye is lehet, sőt sejtnevelés is.

A sejtthártya némely esetben, különösen magvakban, tartalékanyag is lehet, ezért azt ilyen esetekben *tartalék (reserve)-cellulose*-nak nevezik.

K. A.

A taraczk kiirtása.

A folyó év nyarán egy intelligens gazdákbold állott társaságban szóba került a gyomos természetű szántó földeken való nehéz gazdálkodás, valamint, hogy lehetséges-e, vagy nem lehetséges a művelés alatti földeket a gyomtól és mennyi idő alatt megtisztítani.

Saját gyakorlati tapasztalatomra hivatkozva, annak adtam kifejezést, hogy igen is lehetséges és pedig aránylag rövid idő alatt, bármely művelhető földet, a legveszedelmesebb gyomtól a taraczkától is megtisztítani, melyhez az őszi mély szántás mel-

Lóhere, luczerna

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. sz.

Mauthner Ödön

magkereskedése,

lett a grubbert jelöltem meg alkalmas eszközül; a mire hosszas vita keletkezett.

Egymagam lévén — ismétlem saját gyakorlomból merített tapasztalaton nyugvó — álláspontom védelmezésére; mi természetesebb, minthogy nemcsak meggyőzőnem nem sikerült a társaságot, hanem conservatív természetű gazdákhöz illően ki is nevettek és egy néhány napra terjedő utazás alatt grubberemmel az élecek czélpontjával szolgáltam.

Ime itten a „Gazdasági Lapok” nyomán adunk egy kis közleményt, a mely ugyan azokat adja elő a taraczk kiirtására, a melyeket a jelzett társaságban szintén saját kísérleti tapasztalatomból előadtam és szól illetéknépen:

„Nagy baj az, ha a földek eltaraczkosodnak. A kinek módjában volt ilyen eltaraczkosodott földeken gazdálkodni, az nem veszi tréfára a dolgot. A taraczk behálózza a földet, lehetetlenné teszi annak jó megművelését és meggátolja a belevetett növényeknek diszlését. Hitvány, rossz termés a rendes tapasztalás az eltaraczkosodott földeken.

Leginkább a kötött, nyirok földeken lehet az eltaraczkosodást tapasztalni. Az én prakszisomban legalább mindig a kötött földeknek volt a látogatója.

Sokat törtem rajta a fejemet, hogy mikép pusztítsam ki a taraczkot a földemből, a mit elődömtől örökségképen vettem át. Először megpróbáltam mély szántással, de nem mentem vele semmire, mert a taraczknak mélyen behatol a gyökere és ha azt az ember elvágja, újra kihajt még többszörösen. A mély szántással tehát nem sokra megy az ember.

A második módozat volt a kapa alá fogás. Kukoriczát 3 évig is termeltem egymás után a taraczkos földeken s ez sokat is enybitett a bajon, a mennyiben három esztendeig tűrhető volt a termés, de három év múlva ismét a régi állapot állott elő.

Minthogy a taraczk az ő futó gyökerei útján szaporodik, ezek után egyetlen módnak kellett gondolnom azt, hogy ezeket a gyökereket pusztítsam ki a földből, az által, hogy eltávolítom belőle Hosszas kísérletezések után arra a tapasztalatra jutottam, hogy nem az eke az eszköz, melylyel a taraczk gyökereit eltávolítani lehet, hanem olyan szerszámok szükségesek e célra, a melyek kitépik a futó gyökereket és a felszínre hozzák. Ilyenek a grubberek — porhanyítók, — a melyekkel 5—6 hüvelykre behatolva a földre, azt ériük el, hogy minden utjokba eső gyökérszálat megkapnak és felszínre hozzák. És tényleg a grubberrel tudtam csak elérni azt az eredményt, hogy a gyökereket kiirtottam, mert ezen eszközzel többszörösen átdolgozva az ilyen eltaraczkosodott földet, a grubber-kapák a taraczknak hosszan futó gyökereit felszaggatták és a felszínre hozták. Munkásokat alkalmazva a grubber után, a mint a gyökerekkel a grubber-kapák megteltek, folytonosan le lettek tisztogatva és a föld szélein elégetve. Egymás után többször keresztül-kasul grubbereztem azt az eltaraczkosodott földet mindaddig, míg a gyökereket szedte, utána mélyen járó bóronát bocsátottam rája és folyton nap-szamosokkal tisztogatva, a fogak által kiszakított gyökérszálat két esztendő leforgása alatt képes voltam földemet úgy megtisztítani a taraczkgyökerektől, hogy meglehetősen tisztává vált és termésemet többé a taraczk meg nem rongthatta.

Ezen egyszerű, de kitartást igénylő módot ajánlhatom mindenkinek, a kinek eltaraczkosodott földjei vannak. K.”

Mondhatom jobban örülök annak, hogy ezen közleményt más lapban olvashattam és abból vehetem át közlésre, mintha az a saját lapomba küldött volna be, mert a hitetlenek így még jobban meggyőződhetnek arról, hogy ez épen nem mese dolog; minélfogva az itt irtakat megszívlelésre és az eljárást követésre ajánlom.

Sz. Szakáts Péter.

A szőlővesszők és oltványok elvermelése.*)

A mint említettük, hogy tanácsosabbnak tartjuk, hogy a szőlővesszőket ősszel szedjük meg. Így azonban gondoskodnunk kell, hogy azokat a következő télen át ép állapotban tartsuk el, hogy a jövő

*) Mutatvány 1895 évi „Borászati naptár”-ból.

tavaszzsal akár elültetésre, akár pedig oltásra alkalmasak legyenek.

Ezt az ugynevezett elvermeléssel érhetjük el.

Az elvermelés célja az, hogy a szőlővesszők ki ne száradjanak, de ki se hajtsanak, meg ne penészedjenek, hanem olyan állapotban maradjanak meg tavaszig, a minő állapotban ősszel levágattak.

Az elvermelés történhetik szabadban vagy zárt helyen.

A legegyszerűbb elvermelési eljárást mutatjuk be.

Ez az eljárás hasonlít a vesszők eliskolázásához, azzal a különbséggel, hogy itt a megásott és a vesszők hosszúságának megfelelő mélységű árok kisérszintű lemezzel partjának hosszában nem egy sor, hanem több sor vesszőt helyezünk el egymás mellé, úgy azonban, hogy a vesszőréteg legfeljebb 20 centiméter vastag legyen. Erre azután a következő földrétegből 10 centiméter vastag földréteget hánynak és folytatjuk ezen eljárást mindaddig, a míg az irányban vesszőinket elvermeltük.

Ennél azonban ajánlatosabb a gödörbe való elvermelés, a mely két év óta a paulis-baraczkai amerikai szőlőtelepen millióra menő vesszővel alkalmaztatott és teljesen bevált. Ezen eljárásnál a vesszőket füzvesszővel 50 dbos csomagokba kötözzük. Azután ásunk egy méter széles és a vesszők hosszúságának megfelelő mély és oly hosszú árkokat, hogy az összes vesszőkészletünk beférjen. Az árok fenekére öntünk — vagy esetleg magában az árokban készítünk — földből és vízből készült hig-pépet 10—12 czm. magasan, és ezen pépbe állítjuk be a venyigéket, jól beleverve azok alsó végét, hogy mindenütt befolyjon a közökbe a pép. A csomagokat lehetőleg szorosan állítjuk egymás mellé és azután befedjük az egészet laza földdel vagy homokkal akként, hogy a csomagok közei is tele hulljanak földdel. Végül befedjük a vermet, hogy a venyigék felső vége felett 15 czm. magas földréteg legyen. Így igen szépen eláll a vessző a tavaszig és csak azon esetre, ha télen át kemény és száraz fagyok volnának hó nélkül, hintendő be a verem szalmával azon czélból, hogy a talaj nagyon át ne fagyjon.

Elvermelhetjük ugyanígy a gyökeres vesszőket is, azzal a különbséggel, hogy a rajtok lévő ideit hajtásokat az árok felszínétől kezdődőleg kiállani hagyjuk. Az iskolában lévő gyökeres vesszők egyébként, az iskolában befedve ott is jól kitelelhetnek.

Az iskolában készült oltványokat azonban czélszerűbb ősszel kiszedni, elegendő idő állván ekkor rendelkezésünkre a jól megeredtek kiválogatására és osztályozására és biztos helyen való elvermelésükre. Az oltványok elvermelését azonban czélszerűbb zárt helyen eszközölni és inkább szellősebb szin, mint dohos és meleg levegőjű vagy épen nedves pinczehelyiségben.

Ezek elvermelése a következőképen történik legczélszerűbben: A megfelelő helyiség földszintjére mintegy 10—20 centiméter vastagságban homokot rétegezzük, s a helyiség valamelyik falának egész hosszában mintegy 15 centiméternyi vastagságban és az oltványkötegek hosszúságának megfelelő magasságban, rézsutosan homokot vagy laza földet rétegezzük. A homok partjára azután az 50 drb. oltványból álló kötegeket a homok hosszában egymás mellé szorosan elhelyezzük olyképen, hogy az oltványok ideit hajtásaiból mintegy 10—15 czm. a homokból kiálljon Ennek megtörténtével, az elhelyezett oltványok hajtásai közé, valamint a kötegek oldalára lapáttal homokot szórunk, illetőleg dobunk mindaddig, míg az oltványkötegek oldalán 1—10 czm. vastag homokréteg képződik. Ezen homokrétegre ismét egy sor oltványköteget s erre egy homokréteget szórunk és folytatjuk ezen eljárást az imént leírt módon mindaddig, a míg oltványainkat elvermeltük.

Ily vermelési eljárással természetesen a nem oltott gyökeres és sima vesszők is elvermelhetők.

Végül még egyszer hangsúlyozni kell, hogy az elvermelést inkább eszközöljük a szabadban vagy zárt helyen színszerű szellős helyiségben (pl. prés-házban), mint földet, meleg, nehezen szellőztethető, dohos, vagy penészes és nedves pinczehelyiségben.

A baromfiak téli tartása.

Ha a tenyésztő baromfiat a saját maga által termelt olesó takarmánnyal vagy más czélra különben hasznavehetetlen házi- és gazdasági hulladékokkal eteti, úgy a baromfitenyésztésből minden különös munka és költség nélkül könnyen jelentékeny hasznot biztosíthat magának.

A legpontosabb számítások szerint egy tyuknál az évi költség 250 - 3 frtra tehető. Egy jó tojó helyes takarmányozás és gondozás mellett tojik az első évben 100 - 140 tojást 3 - 3'60 frt értékben; már itt is 50 - 60 kr nyereg mutatkozik. Ha vesszük most a tyuknak értékét az a legfőbb 4 - 5 frt tőkének felel meg. Ezt viszonyba állítva az évi jövedelemmel, azt találjuk, hogy a baromfiak tenyésztésébe fektetett tőke évenként 10 - 15% -ot kamatoz.

E meglehetősen magas jövedelem biztosítása azonban gondot igényel s különösen a téli tartás az, a mely biztosítja a jövedelmezőséget. Télen a baromfi rendszeren szűk helyre szorul.

Ha a rendelkezésünkre álló baromfiudvar szűk határu, különös gondot kell fordítanunk a fajta megválasztására, nem különben az ő elhelyezésére épp úgy, mint a helyes etetés és gondozásra. Tisztán kell tartanunk a baromfi-ólat; nagy gondot fordítsunk nemcsak a sok, de a helyes etetésre, nem különben a gondozásra, mert csak tisztán tartott és jól takarmányozott baromfi marad egészséges akkor, ha szűk helyre van beszorítva.

Egy tenyésztő évek hosszú során át a legjobb eredménnyel tenyésztett egy 15 m² nagyságu területen évenként 30 - 50 tojó- és husytyukot s e mellett télen a pinczehelyiségben baromfihiizlást is üzött. Meg kell azonban jegyeznünk ez alkalommal is, hogy ha ily szűk helyen óhajtunk baromfitenyésztést sikerrel üzni, úgy minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy az állatok egészségesek legyenek és tisztán tartassanak. Ilyen esetben elengedhetetlenek a helyes ólbenendezés, annak gyakori tisztogatása és bemeszelése.

Ha a baromfiaknak kicsiny, nemkülönben a hosszú téli ólban való tartózkodás esetében gondoskodnunk kell arról is, hogy a baromfiak mozoghassanak, szaladgálhassanak, legyen megfelelő hely és anyag a kaparásra, mintán ez által nemcsak testi melegüket fokozzák, de megszabadulnak az unalmától és annak rossz következményeitől, a tojás- és tollevéstől, nemkülönben a veszekedéstől. Télen legalkalmasabb anyag a kaparásra, a szeszkázott szalma, mely egyuttal alom gyanánt is szolgál. Télen az ől előtt egy kis helyet a hótól meg kell tisztítanunk.

Ha kicsiny a baromfi-udvar s ez egyuttal mozgási helyül is szolgál a tyukoknak, tanácsos azt a könnyebb tisztántarthatás végett kikövezni vagy czeementezni. Az ilyen udvaroknál azonban néhány négyzetmétert mint fürdő és kaparó helyeket — földdel, homokkal, hamuval, tőzegliszttel, mészpórral lehet behintünk. Ez anyagokat azonban időről-időre meg kell ujítanunk, miután néhány heti használat után könnyen különféle betegségek fészkevé válhatnak.

A szűk helyen való sikeres baromfi-tenyésztésnek egy más feltétele a kellő mennyiségű homok, mész, hus és zöldtakarmányról való gondoskodás. Igen czélszerű egy káposztafejnek a magasba való falakasztása, hogy a tyukok utána ugráljanak. Gondoskodnunk kell, hogy az ólban meglehetősen porfürdő is álljon a baromfiak rendelkezésére, melyet finom, száraz homokból, száraz porhanyós földből, tőzeglisztből, hamuból, kénvirág, dohánypor s más hasonló anyagokból állíthatunk elő s e mellett a baromfiak tollát időnkint hintsük kénvirág, rovarpor vagy Zacherlinporral. E szabályok be nem tartásával a baromfiak közt könnyen betegség ütethet ki. A meszesedés ellen úgy védekezünk, hogy lábait időnkint gondosan megtisztogatjuk. B.

Figyelemre méltó tojáskonzerválási mód.

A tojás téli ára, az ismert körülményeknél fogva, tudvalevőleg oly magas, hogy még a drágább konzerválási módok is kifizetik magukat, még inkább az az aránylag olesó mód, a melyet itt közölni akarok.

A meszezés helyett annál inkább érdemes volna az éppen közlendő módhoz fordulni, mert — mint tudjuk — a meszes tojást jóval olcsóbban vagyunk kénytelenek a vevőnek átengedni, mint a frisset s a tárgyalandó új konzerválási mód a télire eltett tojásokat állítólag semmiképpen se változtatja meg.

Az amerikai tyuktenyésztő, ki e módot a „The Breeder's Gazette“ folyó évi november havi 19-ik számában közli, mindenekelőtt ajánlja, hogy a költés időszakának befejeztével a kakasokat távolítsuk el a tyukok közül, mivel tapasztalati tény, hogy a meg nem termékenyített tojások könnyebben, biztosabban konzerválhatók. Összeszedjük aztán naponta az ezután tojt ép tojásokat s elhelyezzük azonnal az új szőlész közlé, egyelőre elkészített tiszta hordóba vagy ládába, melyet nem nedves pinczében állítunk fel.

E közben az eljárás a következő. Az említett edény fenekére felszórunk egy hüvelyk vastagságban lisztte őrölt száraz konyhasót s ebbe egymás mellé, de hogy ne érintkezzenek, bele helyezzük tompább végükkel lefelé a tojásokat mindaddig, míg a fenék terület el van borítva. Rájuk hintünk aztán megint annyi lisztet, a mennyi elborítja őket felül és köröskörül teljesen, (tehát szintén egy hüvelyki vastagon) s így folytatjuk azt napról-napra mindaddig, míg az edény tele van. Az így eltett tojások a frisshez hasonló minőségben vehetők ki télen s adhatók el, miután esetleg a rátapadt sótól megtisztítottak. A már egyszer használt só a következő években is felhasználható e célra, avagy aztán állatoknak nyújtható.

Ezen egyszerű és olcsó eljárásban fő dolog, hogy ép héjú tojások s a kitojás után lehetőleg azonnal kerüljenek bele a sóba, és hogy ez a konzerváló anyag az edénybe tett tojásokat körben mindenütt elég vastagon borítsa. *m. k.*

Irodalom.

Gazdák zsebnaptára. 1895 Szerkerti: dr. Lónyay Ferencz, ministeri fogalmazó. Huszonharmadik évfolyam. Budapest, Légrády Testvérek. Egy nagyon értékes és választékos zsebnaptár, gazdag, közhasznú ismertetéssel. A gazda minden kérdésre kap benne adatokat. Röviden és velősen érinti a gazdaság minden ágát. Ezenkívül tartalmaz gazdasági üzleti jegyzetekhez való táblázatokat. A gazdaközönség előtt nem ismeretlen, már a huszonharmadik évfolyamát éli.

Borászati naptár. 1865. Szerkeszti dr. Lónyay Ferencz, ministeri fogalmazó. Huszonkettődik évfolyam. Bpest Franklin társulat. Terjedelmes, kiváló szakemberek tollából kikerült értékes szakcikkek teszik ajánlatossá megvételét. Olvasóink részére lapunk más részén mutatóványt közlünk, melyből megítélhetik, hogy mily szakszerű közleményeket foglal magában ezen naptár.

Köztelek zsebnaptár. 1895 Szerkesztik: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az országos magyar gazd. egyesület titkárai. Bpest a „Hazánk“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Rendkívül diszes kiállítású zsebkönyv. Bő a legintenzívebb számvetelhez való jegyzéknaplóval, válogatott szakközleményekkel. Ezt kiegészíti:

Köztelek évkönyve. 1895 Szerkesztik: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az országos magyar gazd. egyesület titkárai. Bpest a „Hazánk“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. A közhasznú ismertetéseken kívül tartalmazza, a gazdasági tan- és szakintézetek, gazdasági egyletek beosztását és tisztviselőinek névsorát, a magyarországi uradalmak és birtokok gazdatiszteinak név- és címétárát. Egy gazdának asztaláról sem kellene hiányoznia.

Közhasznú erdélyi képes naptár. 1895. Kiadja Stein János Kolozsvár. Régi jó hírnevű naptár, hazarészünk közönsége jól ismeri, mert már a harminczhatodik évfolyamát érte meg. Kiváló fontossággal bír, hogy az erdélyrészi és szilágymegyei vásárookra nézve pontos és megbízható betűsoros mutatót tartalmaz.

Ugyancsak a Stein János kolozsvári könyvkereskedő kiadásában megjelent egy irodalmi falinaptár is az 1895-ik évre.

Földmivelők naptára. Az Athenaeum r. társaság kiadásában ismét egy diszes és tartalmas, közhasznú naptár hagyta el a sajtót. A czime „Magyar Földmivelők Naptára“ az 1895. évre. A rendes naptári részen kívül, mely azzal is ki van bővítve, hogy minden egyes nap mellé a nap és hold kelte és nyugta ki van téve, gazdag és változatos irodalmi rész, számos kép foglaltatik benne. Az irodalmi részben igen hasznos tudnivalókat talál az olvasó a mezőgazdaságra és állattenyésztésre vonatkozólag, valamint a gazdaság egyes ágaira nézve rovatos előjegyzési lapok vannak a naptárhoz fűzve, a melynek ára csak 30 kr.

Érdeklődők figyelmét még felkivánjuk hívni Kolozsvár sz. kir. város tervrajzára. Mely szép kivitellel a kolozsvári Stein János könyvkereskedésben jelent meg.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya 1894 évi deczember hó 20-án egy leti elnök Szabó József elnöklete alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet vezette Sz. Szakáts Péter e titkár.

Jelen voltak: Báró Bánffy Ernő e. alelnök, Benkő Mihály, K. Vörös Sándor, Molnár Sándor, László László báró P. Horváth Kálmán, gróf Béli Kálmán, Miksa Imre, Lovag Vinczenty Károly, Gyárfás Benedek, dr. Szentkirályi Ákos, Jakab László, Dávid Antal, báró Mannsberg Sándor, báró Wesselényi Béla, dr. Szentkirály Kálmán.

A mult ülés felolvasott jegyzőkönyve tudomásul vétetvén, a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkértek Miksa Imre, K. Vörös Sándor, Lovag Vinczenty Károly.

A fölolvastott mult havi pénztári jelentés szerint az egylet összes bevétele november hóban tett 1653 frt 61 krt, kiadása 917 frt 47 krt, és így áthozatott deczemberre 736 frt 47 kr, mely tud. másul vétetett.

Az ülés legfontosabb tárgya volt a „Magyar kender és lenipar részvénytársasággal“ megindított abbéli tárgyalás, hogy ha Kolozsvár vagy Torda környékén a gazdák 10 évi kötelezettséggel 500 kat. holdon kenderet termelnének, nevezett részvénytársaság hajlandó volna egyik vagy másik helyen, mint központon, kender áztatót és kikészítő gyárat építeni. — Amde a részvénytársaság ezen nagy horderejű és gazdaságilag fölülte fontos ügy kiviteleré — folyó hó 10-én — jövő évi január 15-iki zárhatáridővel oly rövid időt tűzött ki, hogy bár az egylet a legnagyobb körültekintéssel és gyors intézkedéssel igyekezett ezt kivitelle juttatni; az igazgató választmány az iránti nézetének adott kifejezést, hogy ezen különben is kényes természetű ügyet kellő adatok hiányában a gazdaközönség alapos informatioja és az ügy megbeszélése nélkül a kitűzött időig megoldani nem lehet. Abban történt tehát megállapodás, hogy kerestessék meg a részvénytársaság, miszerint tapasztalat szerzés szempontjából a jövő évben termelni hajlandó gazdaktól, határozatlan mennyiségű kender, vegyen át és jó előre jelezze, hogy mennyiért veszi át a kender kóro métermázsáját oda szállítva, bizonyos zónák szerint? Így aztán, ha kedvező lesz a tapasztalat, 1896-ra a kívánatos 500 hold biztosítása és a gyár fölállítása iránt mozgalom leendő indítható a siker reményével.

Ezen kívül még néhány előterjesztett ministeri leirat tudomásul vétetvén, több keblü ügy is elintéztet nyert; melyek után a népes gyűlés véget ért.

Vegyes közlemények.

— **Bánffy Miklós gróf főpohárnokmester** 18-ára viradólag éjjel 12 órakor elhunyt. Az erdélyi gazdasági egylet ismét fájdalmasan gyászol az elhunytban egy oly tagot, ki az első alapítók közé tartozott és ott munkált az alapvetésnél. A vesztesség közepette egyedüli halvány vigasz, hogy az elhunyt aggastyán 93 évvel oly kort ért el, milyen csak egyes kiválasztottaknak jut. És e 93 évet oly munkásan és a közjóért való tevékenységben töltötte, mint igazán csak egyes kiválasztottak képe-

sek rá. Az elhunytban állatkiallitási szakosztályunk elnöke gróf Bánffy György szeretett édes apát gyászol. Legyen a nagycsapásban vigasztalására a természet örök törvénye: a születést, enyészet követi; vigasztalja azon tudat, hogy elhunyt atyja emlékét büszkén őrizheti meg szívében. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Losonczy gróf Bánffy György cs. és kir. kamarás, a főrendiház örökös tagja, — ugy a maga, mint gyermekei Katinka és Miklós; losonczy gróf Bánffy Erzsébet férjezett ungerschützi gróf Berchtold Richárdné és férje ungerschützi gróf Berchtold Richárd — és gyermekei: Miklós és neje D'Erp Germaine, Charlotte; gróf Serényi Béláné szül. Bánffy Róza grófnő és férje gróf Serényi Béla; nagykarólyi gróf Károlyi Sándorné szül. gróf Kornis Clarisse Ö Felsége a Királyné palotahölgye és férje nagykarólyi gróf Károlyi Sándor val. belső titkos tanácsos, — gróf Károlyi László, valamint unokái gróf Károlyi Mihály és gróf Károlyi Erzsébet; vásonkői gróf Zichy Pál's gyermekei: Sarolta, Margit erdődi hercegné Pálffy Miklósné és gróf Zichy Antal; valamint öz. gróf Kornis Miklósné szül. báró Vécsey Mária Ö Felsége a Királyné palotahölgye és csillagkeresztés hölgy nevében fájdalommal jelenti a legjobb atyának, nagyatyának, dédatyának, illetőleg apósának Nagyméltóságú idős losonczy gróf *Bánffy Miklós* val. belső titkos tanácsos, cs. és kir. kamarás; a Lipót-rend nagykeresztése, királyi főpohárnokmester, a főrendiház tagja és az erdélyi ev. ref. egyházkerület főgondnokának, stb. Budapesten f. hó 17-én éjjel 11 órakor, áldásdus életének 93 ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 19-én d. u. 2 órakor Budapesten az ev. ref. vallás szertartása szerint tartandó rövid ima után Kolozsvárra szállítatnak s ott a belfarkas-utcai ev. ref. templomban tartandó gyászsziszelet után f. hó 20-án d. u. 2 órakor a családi sírboltba fognak örök nyugalomra tétetni. Kolozsvárt, 1894. deczember 19. Béke hamvaira!

— **Földbirtokosok figyelmébe.** A m. kir. pénzügyi és közigazgatási bíróság legutóbb tartott teljes ülésében fontos döntvényt hozott. Kimondotta ugyanis, hogy a földadó elengedésnek az 1883. évi XLIV. t. cz. 49. és 50. §§-ai alapján abban az esetben is van helye, ha a szántóföldekre vonatkozólag elemi csapásként jelentkező tartós szárazság a bevetett földeknek termését egész határokat magában foglaló nagyobb területeken nem teljesen, hanem csak egyharmad, vagy kétharmadrészben semmisíti meg, oly módon és időben, hogy az illető földek abban az évben már újabb veteményezés által jövedelmezőbbé általában nem tétethetnek.

— **Mezőgazdasági mozgalmak.** A válságos helyzet, melyben a gazdák mai nap sanylenek, nemcsak Magyarországon, de egész Európában tette; egyesülésre hívja a gazdákat, kik mindenütt megmozdulnak, hogy ügyük érdekében szervekdenek s közös erővel módot találjanak súlyos helyzetük javítására. Nem régen a németországi gazdák szervezkedéséről irtunk, a kik 7 pontba foglalt kívánságukat memorandumban hozták a német kormány tudomására. E napokban pedig Londonban az angol gazdák nemzeti szövetsége tartott nagy tanácskozást lord Winchelsen elnöksége alatt. Megalakították a gazdapártot, melynek tagjai arra kötelezik magukat, hogy a mezőgazdaság felvirágozását célzó rendszabályokat, minden más fölött támogatni fogják. Tárgyalás alá vették a földmivelési bankok és a szövetkezetek kérdését, nemkülönben a községi adózás reformját, valamint a határidőüzletek hatását a buza árára. A szervezkedés és a foganatosítandó intézkedések fölötti tanácskozások még folynak, de valószínű, hogy e nagyszabású akezióknak meg lesz a kívánt eredménye.

— **A föld árának hanyatlása Magyarországon.** Általános az a nézet, hogy a föld ára emelkedő és ebből a mezőgazdaságra kedvező következtetést huznak. Érkeznek azonban egyes vidékekről hírek, melyek megczáfolják a fenti nézetet és előfutárjainak tekinthetők annak, hogy a válság folytán fordulat előtt állunk. Arad vidékéről írják, hogy a reactió beállott és a föld értéke hánulatlan módon hanyatlak. Az aradi kitűnő minőségű földeket, a melyek még a mult évben kat. holdanként 450—500 frton keltek, ma már alig 300 frton

értékesíthetők. Nem meri senki pénzét fölbe fektetni, mert attól tartanak, hogy a gabonaárak tovább fognak csökkenni. Ily körülmények között a birtok eladósodása rohamosan halad előre és a magas kamatláb meg fogja hozni a szomorú következményeket és bekövetkezik a deposedálás. Mindezeket a bajokon csak elfogadható gabonaárak segítenének, csakhogy arra igen kevés a kilátás.

— **A mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézete** folyó hó 6-án tartotta Karsai Albert elnöklete alatt rendes havi ülését. Az ügyvezető igazgató által előterjesztett jelentésből kiténik, hogy a nyugdíjintézetnek november 30 án volt 153 tagja 170 500 kor. biztosított összeggel. Az esedékes díj tett 55 301 kor 10 fillért. Ebből befolyt 47 013 kor. 91 fillér. Hátralékban van 8 287 kor 10 fillér. Az intézet vagyona, mely legnagyobb részben értékpapirokban van befektetve és takarékpénztárban elhelyezve, 59 973 kor 42 fillért tesz s a múlt hóhoz képest 4391 korona 42 fillér vagyonszaporulat mutatkozik.

— **Magyarország borszüksége** a külföldről immár a folyó évre nézve nem lesz oly jelentékeny, mint az előző években, mivel a bortermelés a rendes gyenge közepes aluli termésnél, mely már három év óta állhatatosan állandó volt, jobban sikerült. Legalább erre enged következtetni az a tény, hogy a borbehozatal az idén sokkal kisebb, főképp Olaszországból, mint a múlt év megfelelő időszakában volt. Már megszoktuk volt, hogy pl. Olaszországból havonként 60—90 000 hektoliter bor érkezett; ez a bormennyiség nem csekély aggodalmat is szült a hazai bortermelők körében és jogosan, mert tapasztalni lehetett már, hogy a borárak tetemesen csökkennek, épp az olasz bor nagymértvű importja következtében. Most úgy látszik, egy kis szünet állott be, mert az olasz borbehozatal az utóbbi két hónapban valóban csekély volt. Az igaz, hogy az Ausztriából behozott borok között is lesz meglehetősen olasz bor, de még így se rug föl az összes olasz borbehozatal földre, mint legfeljebb 30 000 h. mmázsára.

Behoztak:	szeptember	okt	havában
	métermáza bort.		
Ausztriából	36,755	69,030	
Olaszországból	5,666	11,212	
Franciaországból	—,130	—,010	
Törökországból	—,606	—,930	
Más államokból	—,101	—,416	
Összesen:	43,258	81,598	

— **Gyümölcsfacsemeték, ojtványok és ojtóvesszők beszerzése.** A földmivelésügyi miniszterium az állami intézeteknél 1894 év őszén és 1895. év tavaszán eladásra kerülő gyümölcsfacsemeték, ojtványok, vadoncok, ojtóvesszők és dugványokról egy kimutatást tett közzé, a mely szerint az alább megnevezett intézeteknél következő gyümölcsfacsemeték szerezhetők be: a budapesti kertészeti tanintézetnél, magyar-óvári akadémiánál, keszthelyi-, debreczeni-, kolozsmonostori, adai- és kassai gazd. tanintézetnél, rimaszombati-, szentimrei-, szerb.-n.-szt.-miklósi-, algyógyi-, csákovai- és zsitva-ujfalusi földmivelés iskolánál, ménesi-, tarcsali-, nagy enyedi vinczellér iskolánál, kolozsvári faiskolánál, tordai bikanevelő telepen, kecskeméti „Miklós“-telepen alma 127,194 drb, körte 94,126, doucin 7920, besztercei szilva 8250, kajszinbarack 10,500, cseresznye 2000, sajmege 5000, dió 350, eperfa 306,450 drb. Gazdasági és erdei facsemeték: gömbakác 927 drb. akác 363,000 fraxinus exels 26,250, fűzfadugvány 223,500 vadgesztenye 2580 drb. Gyümölcsfa ojtványok: alma 64,088 drb, körte 23,731, szilva 5355, cseresznye 3000, meggy 3654, őszi barack 5539, kajszinbarack 4312, dió 1000 drb. Gyümölcsfavesszők: alma 294,000 drb, körte 3490, szilva 18,700, cseresznye 6850, meggy 8800, őszi barack 1900, kajszinbarack 2800, lasponya 1100, birs 200 drb. A magcsemeték, vadoncok, ojtványok és dugványok pénzért bárki által közvetlenül az illető intézetek igazgatóságánál megrendelhetők. A megrendelések a beérkezés sorrendje szerint vétetnek figyelembe. A megrendelést terheli a csomagolási és szállítási költség is. Ugy a csemeték ára, valamint a többi költség, a szállítás utánvételezése mellett szedetik be. A kimutatásban felsorolt magcsemeték és vadoncok kivételesen díjmentesen is kiadatnak és

pedig oly községi faiskolák számára, a melyek megfelelő talajjal és fekvéssel bírnak, kellő kerítéssel, kuttal és felszereléssel vannak ellátva, továbbá a melyek kezelője elég szakismerettel bír s a hol a faiskola megmunkáltatása akadályokba nem ütközik. Ezen feltételek létezése a tanfelügyelő, a faenyésztési vándortanító vagy a járási faiskola felügyelő, avagy a törvényhatóság hivatalos bizonyítványával igazolandó. A községi faiskolák számára igényelt adományokért a kellően felszerelt folyamodványok 50 kr.-os bélyeggel ellátva, a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz 1895. évi január hó 31 ig benyújtandók; később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni. A folyamodványokban az elősoroltakon kívül még megjelölendő: a folyamodó község neve, a vasut- vagy hajóállomás és az utolsó posta, a kivánt magcsemeték neme és azok mennyisége, a faiskola nagysága, beosztási terveze és a jövő év tavaszán beültetni szándékolt terület. Községi faiskolák, egyesületek, lelkészek, tanítók és földmivesek részére 369,350 drb, különböző nemű oltóvessző díjmentesen kiadatnak. Az erre vonatkozó megkeresések egyszerű levélben közvetlenül és pedig 1895. évi február hó 15-éig az illető intézet igazgatóságához intézendők. A díjmentesen adományozott csemeték szállítási és csomagolási költségeit azok tartoznak viselni, a kik az adományt kapják; ezen költségek utánvételt szedhetnek be. A részletes kimutatás a földmivelésügyi miniszteriumtól megszerezhető.

— **Független Ujság.** (Uj mezőgazdasági és politikai képes hetilap a magyar nép számára.) A felnőttek oktatása, népünk gazdasági szakértelmének emelése, a politikai tisztesség megerősítése vidéki lakosságunkban; egyike azoknak a nagy feladatoknak, a melyeknek elérésére törekedni, nemcsak minden nemzetgazdának, minden politikusnak, de minden hazafinak is kötelessége. Még azokban az államokban is, a melyek a fejlettség tökélyén álló népoktatással rendelkeznek; ott, a hol a felnőttek szakoktatására, különösen a mezőgazdasági téren külön tanítói szervezet áll rendelkezésre; főfontosságú az a népies irodalom, a mely a hazafiasság, a gyakorlatiasság és az erkölcs tanának megfelelő termékeket bocsajt a lakosság kezébe. Ezen van hivatva segíteni az 1895-ik év január hó 1-től meginduló „Független Ujság“ mezőgazdasági és politikai képes hetilap, mely minden vasárnap gazdag és változatos tartalommal jelenvén meg, olcsóságánál fogva is nagy szerepre lesz hivatva a magyar nép körében, a mezőgazdasági szakértelem és az általános műveltség terjesztése körül. A vidéki földmivelő és gazdasági cselédség igényeinek megfelelő mezőgazdasági, háztartási cikkein kívül gazdag illusztrációi, a népnek irt elbeszélései, politikai értesüléseivel a „Független Ujság“ a falusi nép egyetlen pihenő napját, a vasárnapot nemesen, tanítva és szórakoztatva fogja értékesíteni. — A „Független Ujság“ felelős szerkesztője Baross Károly lesz, a „Hazánk“ felelős szerkesztője. — A lap előfizetési ára igazán a nép anyagi erejéhez van szabva — Három óra: egy korona, fél esztendőre: egy forint; egész esztendőre: két forint. — Az előfizetési pénzek a „Független Ujság“ kiadóhivatalához, Budapest, Köztelek, küldendők. Az új lapot ajánljuk a magyar nép minden igaz barátja és jóakarójának figyelmébe.

— **Lapunk olvasóinak figyelmét felhívjuk** a hirdetési rovatban hirdetett eredeti Singer varrógépekre, melyek Neidlinger G.-nél kaphatók Kolozsvárt, belközép-u. 5. szám.

— **Egy az erdőszeghi vinczellér iskolát** végzett gyakorlati gazda, ki 20 év óta működik e téren és erről jó bizonyítványokkal rendelkezik, ezen kívül gőzgépezői vizsgát is tett, megfelelő állást keres. Bővebbet a kiadó hivatal.

— **Kerestetik fajtisza sima járdovány** oltóvessző, továbbá tiszta ripária portilisra nemesített járdovány oltóvány biztos helyről. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka** páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban** magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabb Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

A gabonatőzsdeben változatlan volt a forgalom mértéke, míg az irányzat kissé kellemesebb. — Buzában mérsékelt volt a kínálat, de a malmok is tartózkodók a vásárlásban. Egyéb gabonaneműkben gyenge volt a forgalom, többnyire változatlan árak mellett. Új tengeri kevés került a piacra és fizettek helyben 5.75—5.85 frtot és Kőbányán 5.85—5.90 frtot.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6.55	6.90
Rozs	5.15	5.30
Árpa takarmány	5.60	5.90
„ égetni való	6.25	6.80
„ sörfőzdei	7.15	8.15
Zab	5.90	6.20
Tengeri	5.45	5.55
Köles	6.00	6.60

Határidőüzlet

Amerikában több napi lanylulás után valamivel kedvezőbb irányzat került felszínre. Párisból szilárdabb arfolyamokat jelentettek, míg az angol piacokon gyengült az irányzat. Piacunkon valamivel szilárdabban indult az üzlet, de a túlyomó kínálatra ismét lecsendesült és kenyértermékekben némi csökkenés állott be. Zab és tengeri ellenben megszilárdult és előbbi 2 krral, utóbbi 3 krral emelkedett.

Értéktőzsde.

A külföld szilárd legyzései nem voltak képesek a magyar miniszterium lemondásáról keringő hírek kedvezőtlen befolyását ellensúlyozni. A spekuláció, mely az üzletet magas árfolyamokkal nyitotta meg, hűvös ár-folyamok mellett volt kénytelen realizálni. A helyi piac hangulata szilárdnak bizonyult. Valuták és érczavaltók futólagos gyengülés után ármagasságukon záródnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröslóhere. Ellentétben a múlt heti kereslettel a külföld érdeke jelenleg gyengébb minőségek felé is irányul, minek visszahatásaként az üzlet megelénkült és úgy helyben mint vidéki állomásokon jóval nagyobb volt a forgalom. Luczerna változatlan, silányabb áron továbbá is csak nagy nehezen lehet tudadni. Répamag. Az árak jegyzése ez idő szerint még kissé bajos, amennyiben jelenleg még nem állapodtak meg, a termelő megbízhatósága szerint variálnak és pedig a külföldi állomásokon jelenleg jegyzések: Oberndorfi 44—54 Mammuth 33—44, olajbogyó alaku szintén 44—36 márká stb. Muharmag. A gyenge termés következtében a piacra kerülő készletek elenyészőn csekélyek, ára továbbá is emelkedőben van.

Jeg zések 100 kilonként Budapesten:

Luczerna	42—48 frt.
Vöröslóhere, bánati	59—62 „
Vöröslóhere, tiszavidéki	63—68 „
Vöröslóhere, erdélyi	62—68 „
Tavaszi búkköny	6 80—7 „
Baltaczim	11—11½ „
Muharmag	13—14 „

Központi állatvásár.

Bécs. (Szt. Marx) 1894 december 18-én. (Papp György és Vincze tudósítása.)

Vágormarha. December 17-én felhajtott, magyar 2438, galicziai 924, kukovinai 192, német 1300, összesen 4866 darab szarvasmarha. — Elénkbb üzletir nyilat mellett, 100 kilonként elősúlyban, százalék levonással jegyeztünk, magyar hízó ökör 54—68 frt, lengyel 53—65 frt, német 55—69 frt. Legelő ökör 43—57 frt. Tehenek és bikákat 22—36 frtig, százalék levonás nélkül.

Szarvasmarha. December 13-án felhajtás 5237 darab juh. Változatlan árak mellett a kiviteli árak élénkbb kereslete volt és jegyeztünk, kiviteli hízó juh 17—24 frt, legelő juh 13—17 frt, selejt juhot 8—15 frtig páronként. A mai vásárra felhózatott 3010 drb. borjú, 889 drb. élő sertés, 2124 drb. leszurt sertés, 420 drb. leszurt juh és 590 darab bárány, és oladatott, leszurt borjú 36—62 kr, fiatal sertés 30—40 kr, nehéz leszurt sertés 38—44 kr, süldő sertés 48—52 kr, leszurt juh 24—36 kr, kilonként, bárányok 4—11 frton páronként.

Kolozsvár, 1894. November 20-ról. Tiszta buza 5 frt 50 kr. 6 frt 25 kr. Rozs 4 frt 80 kr. 5 frt — kr. Törökbuza 5 frt 40 kr. 5 frt 50 kr. Zab 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Kölméter.) Faggyugyertya öntött 44 kr. Marhahús 40 kr. Konyhaszt 8 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter.) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kőso 9 kr. Disznósir 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

ÓVA INTÜNK A CZÉGUNKKEL VALÓ VISSZAÉLÉSEK ELŐL

A magy. kir.
ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA
 felülmúlhatatlan
GŐZCSÉPLŐGARNITURÁI
 malom-és más ipari czélokra legalkalmasabb
COMPOUND-LOKOMOBILJAI
 és egyéb gazdasági gépek
 mindig csak
 a m. kir. államvasutak gépgyára
 VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél
 BUDAPEST
 JÓZSEF-KÖRUT 41. sz. a.
 rendelendők meg.

JUTÁNYOS ÁRRA
 TUBBANI TORLESZTÉS
 KÖZEGEINK KÖZJEGYZŐI MEGHATALMAZÁSSAL BIRNAK

CZIMBALOM
 erős tiszta csengő hanggal jót-
 állás mellett. Saját gyármányú
 harmonika, hegedű, fuvola és
 egyéb hangszer és kellékek jutá-
 nyos áron kaphatók.
 Képes nagy árjegyzéket
 ingyen küld
VARJÚ KÁRQLY
 hangszergyáros,
 számos arany és ezüstérembirtokosa.
 Budapest, VIII., Kerepesi-út
 297. 47. sz. (9-52)

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégnél **KOLOZSVÁRT.**

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt
 növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
 nitrogén
 kali** } **műtrágyáit**

nemkülönbön szabadalmát képező
különlegességeit
 mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart
TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég **KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontat bárkinék kész-
 séggel küld.

117 (51-x)

az igazgatóság.

Az eredeti Singer varrógépek

a világ elismert legtökéletesebb, munkaképes és legkedveltebb varrógépei A Singer-társulat azon
 egyedüli gyár, mely minden a varrás munkák számára tartozó varrógépeket gyárt. 12 milliónál több
 van a Családi és Ipari czélok használatában. Azok a leghasznosabb

Karácsonyi ajándékok.

Mint minden ezelőtti vilákiállításokon, hol az eredeti Singer varrógépek a legmagasabb **dijak-**
kal kitüntetve lettek, ugy azok a legujabb tökéletesbitésükért és felülmúlhatatlan munkaképességükért

Chicago-ban 54 első díjjal

lettek kitüntetve, ennél fogva minden más kiállítóknál a legmagasabb kitüntetésben részesültek.

NEIDLINGER G.
 Kolozsvárt, belközép-utca 5. szám

Tisztán kölesönös. — Részvényesei nincsenek.
 Az összes nyeresemény a biztosítottak
 javára esik.
A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET
 a világon.
 Biztosítéki alapja
907 millió frank.

"THE MUTUAL"
NEW-YORKI ELETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
 ALAPÍTTATOTT 1843.

Biztosít
emberéletet
 legkülönbözőbb és
 legelőnyösebb
módozatok szerint.
 Prospektusokkal és tüzetesebb fel-
 világosítással szolgál az 261 (25-x)

Erdélyi aligazgatóság
 Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Magyar királyi

281. (10-12.)

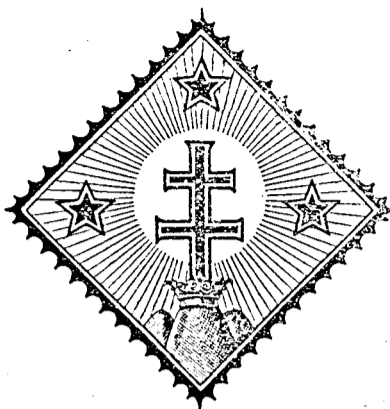
államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garnitúrák,
 malom és egyéb ipari czélokra alkalmas
hengerkazános-lokomobilok,
szalmakazaló-gépek,
 gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-körfűrészek
 mindig csak

a magy. kir. **ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA** vezérügynökségé-
 nél. Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !!

Óva intünk azon visszaélések elől, melyek a m. kir. államvasutak gép-
 gyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó ügynök részé-
 ről elkövetettek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasz-
 nálva, a mi közlegeinkként mutatják be magukat, magyar állami gépet aján-
 lanak és azután más, szintén magyar elvezésű gyártmányt szállítanak. —
 Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a
 n. é. gazdaközönséget, hogy osakis azon egyéneket ismerje el a mi közlegeink
 gyanánt, a kik közjegyzőleg hitelesített meghatalmazásunkat felmutatni tudják.
 Tisztelettel A m. k. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége.

201. (51-x)

2-szeres és 3-szoros

t e r m é s e k

csak mesterségesen szárított

műtrágyával

érhetők el.

„HUNGARIA”

műtrágya-, kén-sav és vegyi ipar részvény-társaság Budapest.

Herényi Gotthard Sándor Rovara Frigyes

művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Üzleti berendezés.

Sürgőnyezim:
Mezőgazdák, Budapest.
Hiv. óra 1/2 9--1-ig és 2--5-ig.Áruraktár czime:
M. A. V. nyugoti pályaudvarán lévő köz-
raktári vállalat XX. számú raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás.
Gabonaeladás.Erőtakarmányok vétele.
Fedezeti tőzsdei kötések.

Árn-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb
minőségben.

Építkezési anyagok.

Gazdasági vasneműek.

Gyapju és hizott marha bizományi ér-
tékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és
eladása. Eredeti külföldi magvak. Here-
magvak bérrostálva.

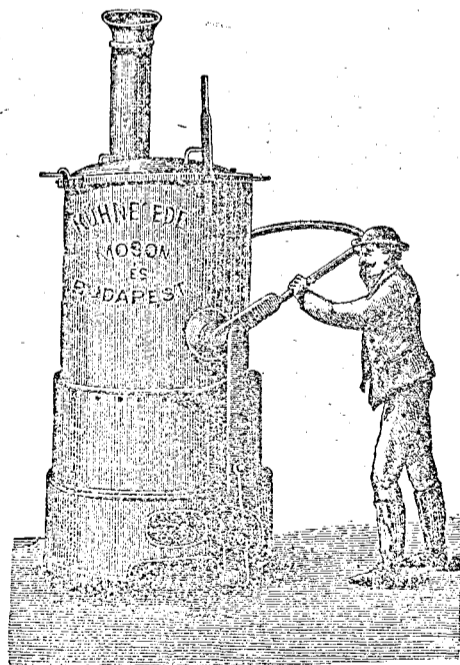
Gazdasági gép osztály

M. k. államvas. gépgyára mező-
gazdasági gépeinek szövetkezeti kép-
viselősege

Adriance Platt & Co. new-yorki

kaszáló, marokrakó és kőekető gépeinek
kizárólagos képviselője.V. Vermorel-féle Éclair-permete-
ző kizárólagos képviselője.Csonka Bánki-féle petroleum-mó-
torok mezőgazdasági képviselője.Mindennemű kipróbált solid kivitelű
gazdas. gép jutányos beszerzése.Gazdasági géptelepék, malmok, takar-
mányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait és hetenkint egyszer megjelenő „Üzleti Értesítőjét” kivanatra bárminek ingyen és bérmentve megküldi. 296. (11-13)

1894. évi mezőberényi és martonvásári kiállításokon ismét
első legmagasabb díjakkal kitüntetve.KÜHNE E.-féle takarmány-füllesztők
(Ventzky szabadalma)melynek kitünősége, gyors működése és könnyű kezelhetősége felől számos magyar gazda
bizonyítványa rendelkezésre áll; továbbá **szecskavágók, répavágók, mor-
zsolók, darálók, járgányok és takarmánykamra-berendezé-
sek** legjutányosabb árak mellett kaphatók.

K Ü H N E E.

gazdasági gépgyárában, Mosonban.

Főraktár jelenleg: Budapest, VI., Váci-körút 57a. sz.

(saját házában.)

244. (35-36)

EGERESI műtrágya-gyár
KRAMMER JAjánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-t. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája
Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (51-52)